

CIS DE STRANDJUTTER

FK

Hij kent het strand als geen ander. Strandjuten is zijn passie en passie is er om gedeeld te worden met anderen. Klaar om je te laten inwijden in de mysteries van de meest gekke strandvondsten?

HET VERDRIET VAN DE STRANDJUTTER

Winter. Slecht weer, winterse stormen. Het hart van de strandjutter gaat sneller kloppen. Wat zal de zee prijsgeven, wat zou er te vinden zijn op het strand? De verwachting, de belofte aan exotische spullen en zeewezens uit verre streken maakt hem onrustig. Maar dan moet het weer meewillen en de wind uit de goede hoek waaien. Noordelijke winden, die zijn het beste, dan spoelen drijvende voorwerpen aan, misschien afkomstig van afgelegen zeeën, de golf van Biskaje, of verder nog, de Atlantische Oceaan, de Azoren, de Caraïben zelfs.

VOL VERWACHTING...

Via de nieuwe media – de strandjutter gaat mee met zijn tijd – had ik berichten gelezen van allerlei exotische vondsten

op de Engelse kanaalkusten de voorbije weken. Daar waren talrijke voorwerpen aangespoeld volledig begroeid met eendenmossels, een bewijs dat ze lang in zee gelegen hadden. Daartussen zaten allerlei zeldzame gediertes. Alles wees op een verre oorsprong. Er was zelfs een stuk van een Amerikaanse raket aangespoeld. Maar ook zeeschildpadden en speciale kwallen. Ik droomde al van mooie vondsten de komende weken en hoopte op een paar dagen noordwestenwind. Dat viel tegen, steeds maar die vermaledijde zuidelijke winden! Dan spoelt niks aan. Alles drijft langs onze kust en daar heeft de strandjutter niets aan. Het weer is van slag. De strandjutter ook. Om nog een andere reden.

Was er dan helemaal niets exotisch te vinden op onze stranden? Toch wel. Eind november sloegen vóór Duinkerke tijdens een storm twaalf koelcontainers van een schip over boord. Met bananen! Gelukkig geen obscure chemicaliën. Of ik al een voorraadje bananen aangelegd had, werd mij grappend gevraagd en of ze nog eetbaar waren. Ik heb ze inderdaad gevonden, de bananen, al dan niet nog in de plastic verpakking. Zwart en zacht, veel had je er niet meer aan. Maar het strand lag ook bezaaid met iets anders. Brokstukken van de containers zelf. De grotere brokken werden van het strand gehaald. En de rest? Dat bleef gewoon liggen. De plastic van de verpakking en massa's kleinere stukken

isolatie, polyurethaan of PUR afkomstig van de isolatieplaten. Weken later zijn deze bleke brokken – een deel met metaalfolie –, nog altijd langs heel de kust te vinden. Sommige zijn weggewaaid tot in de duinen. Wat een verschil met olie, of met wierenpakketten in de zomer – zó vies – die worden stante pede opgeruimd, met de grote middelen en onder het oog van de pers. Maar dat PUR, nee dus, dat bleef liggen waaien. Geen mens, geen dienst die er wakker van lag, op hier en daar een gepensioneerd burger na die tegen beter weten in de rotzooi opraapte. Het hart van de strandjutter bloedt.

AL DAT AFVAL, DE STRANDJUTTER OVERVALT EEN ONPRETTIGE ONRUST

Plastic en andere kunststoffen in de zee, de fameuze plastic soep, dat was toch een groot probleem? En schone stranden een nobel streefdoel? Met als nieuwste hype de zo schadelijke *microplastics*, gebruikt in onze tandpasta en schoonheidsscrubs. Beter niet meer gebruiken was de boodschap in allerlei campagnes. Maar ze ontstaan ook doodgewoon bij de afbraak van kunststoffen, polyurethaan inclusief. En er is nog iets, polyurethaan is een polymeer. Daar zit altijd wat van het monomeer in, hier het giftige urethaan en isocyanaten. Zo lang de platen intact blijven vormt dat geen gevaar, maar zodra die gaan verbrokkelen...

Ja er bestaan actieplannen – regionale, federale, mondiale – om de hoeveelheid afval in zee te verminderen. Papier is gewillig. En twitter en facebook verspreiden de boodschap geïllustreerd met appellerende filmpjes vol choquerende beelden. Ondertussen verspreidt het afval almaar sneller en sneller en, meer en meer, en dat alles vlak onder onze neus. De strandjutter is er getuige van. Overal slingeren er talloze, vooral kleinere plastic spullen rond op onze stranden. Ze blijven liggen omdat ze door de mazen van de overijverige strandveegmachines vallen. Tot ze, net als de brokken PUR, onder invloed van de elementen slijten en uiteindelijk “verdwijnen”.

Toch is ook dat maar schijn, en lijkt het motto “uit het oog is uit het hart” hier andermaal van toepassing.

Francis Kerckhof

FK